

ЩРИХИ ОТ ЖИВОТА И ДЕЙНОСТТА НА НИКОЛА ГЕОРГИЕВ ПОПНИКОЛОВ – ДИРЕКТОРА НА УЧИЛИЩЕТО В ПОЛИКРАИЩЕ

**Трифонка Романова Попниколова
проф. Георги Николов Георгиев
д-р Марияна Николова Георгиева-Гроссе**

Никола Георгиев Попниколов е най-дългогодишният директор на Основно училище „Св. Кирил и Методий” в с. Поликраище, Великотърновски окръг, за цялата история на неговото съществуване, като го управлява от 1959 до 1987 г. Остава незаличима диря в образователното дело на селото и има решаващ принос за успеха в живота на хиляди негови жители. Личната му решителна намеса отваря вратите на желаните от тях училища и предопределя по-нататъшната им съдба. Неговата работа е уважавана и се ползва с авторитет в най-елитните училища на В. Търново, Г. Оряховица, Русе, Варна, Пловдив, Свищов и др., за които е чест да имат ученици от Поликраище. Голямото му влияние, дължащо се на неговите качества и личните му приятелства и контакти с директорите на училищата в целия окръг, също допринасят за това.

Никола Попниколов е високообразован и ерудиран, с големи познания и широка култура, особено по древни и чужди езици, литература и музика. Има всеобхватен поглед в областта на политиката и общественото развитие. Той е невероятно дисциплиниран и се отнася с фанатична отговорност към работата си. Точен, старателен и прецизен е в нея и я изпипва до най-малките подробности. Когато пише, работи над текстовете си, променя ги и ги подобрява дотогава, докато прецени, че са завършени, че са написани издържано и му харесват. Изключително опитен администратор, знаещ всички законови разпоредби и подзаконовни нормативни актове в областта на образователното дело и стриктно придържащ се към тях. Спазва най-строгата финансовата дисциплина. Има дарба за административна работа и действа с широк размах. Налага

стройна, делова и образцова организация на учебния процес. Полага неимоверни усилия за издигане равнището на образованието в селото до едно от най-добрите в страната. Това е колосален труд, който с нищо не може да се измери или оцени.

Обаянието и способността му да общува с хората и да ги предразполага, допринася особено за сполуката в намеренията му. Много е абициозен и преследва целта си до постигането ѝ. Забележителен оратор е и чудесно пее. Той е предствителен и виден човек, красив, с много правилни черти, с гъста, кестенява, чуплива коса. Винаги прави нужното да подпомогне нуждаещите се. Реагира светкавично, решително и може да се налага, когато е необходимо. Същевременно обаче е крайно търпелив, внимателен и проявяващ разбиране. Ползва се с огромен авторитет не само в селото, но и в окръга. В Поликраище е известен като „Директорът”. Обичан е. Изключително се гордее с произхода си, със своя Попгеоргиев род и с неговия Попниколов клон и най-вече със своя праядо свещеник Георги Маринов Полуганов – създателят през 1847 г. на училището, на което той е директор и първият учител в Поликраище. Самочувствие му дава и обстоятелството, че праядо му е сподвижник и близък приятел на Отец Матей Преображенски – Миткалото, че е член на революционната организация на Левски и въпреки че е преследван от турците и е заплашен с обесване по време на Априлското въстание, не се е огънал. Праядо му е начело на цялото население при посрещането на първия Великотърновски митрополит на Българската екзархия Иларион Макариополски при встъпването му в длъжност през

1872 г. Той води също шествието и отслужва тържествен молебен в чест на освободителните руски войски при най-важното събитие – Освобождението на Поликраище от турско робство през 1877 г. Но и самият Никола Попниколов е голяма гордост за рода си и семейството си.

Той е един от само петимата директори на училища във Великотърновски окръг по това време, които не са членове на БКП, а принадлежността към нея тогава е почти задължително условие за заемане на отговорен пост. Да бъде директор толкова дълго, макар и безпартиен, се дължи единствено на личните му качества, безупречна работа и на блестящите постижения на училището, което ръководи.

Едновременно с учебната и административната си работа той е и един от най-видните общественици. Около 20 години е председател на Селския комитет на Отечествения фронт. За тази своя дейност нееднократно е награждаван. Общински съветник е в Поликраище, а след промяната на териториалното деление на страната – и в Г. Оряховица. Обича селото си, в което се е върнал да упражнява професията си и да живее, независимо че е имал много примамливи предложения за изграждане на голяма кариера, включително и в София. Всячески се старее да допринесе за него, за издигане на културно му равнище. Един от примерите за това е създаването на женска група за народни песни към читалището, която ръководи с вещина. Като съветник прави всичко възможно за подобряване в битово отношение на живота тук. Има принос за построяване на водопровода, канализацията и други обществени обекти, което е свързано с усилия да убеждава управата в правотата си. Лично е издействал помощи за крайно нуждаещи се жители на селото.

Той е роден на 16 октомври 1932 г. в Поликраище. Загубва майка си Мария, когато е на 14-годишна възраст. Завършва Софийската духовна семинария, която му дава извънредно добро класическо образование. Той особено се гордее със своя преподавател в нея академик Иван Снегаров – най-добрият български богослов. Желее да следва медицина и се представя блестящо на кандидатските изпити. Приет е за студент, втори в списъка на явилите се от цялата страна. Обаче не му дават характеристика от родното място и по тази причина той не може да следва. За да получи възможност изобщо да продължи да

учи, пише лично до Вълко Червенков, министър-председател на България и генерален секретар на БКП. С негово разрешение постъпва в Училищния институт в Плевен.

През 1954 г. се дипломира със специалност Български език и литература и музика. На 24 август с.г. е назначен за директор на Основното училище в с. Петрово, Старозагорско. Докато е ученик и студент, се увлича от поезия, пише и публикува стихове. Изучава еврейски, старогръцки, латински, старобългарски, френски, философия и омелетика. За да се издържа, разтоварва вагони на софийската, а по-късно и на плевенската гара. По време на бригадирското движение, заради обаянието, общителността и готовността си винаги да се притече на помощ на изпадналите в нужда, е избран за командир на младежка бригада в София, строяща завод 12. Дава собствените си обувки на свой другар и взема неговите, които са скъсани, тесни и неподходящи за работа. Вследствие на това наранява крака си, образувалата се рана се замърсява, целият му крак се подува и го грози опасност той да бъде отрязан, защото започва гангрена. Избягва това по чудо. Тъй като е на 17 години и не е навършил пълнолетие, няма право да даде съгласието си за операцията. В ИСУЛ се иска от него да посочи лице, което да подпише необходимите документи. Той съобщава името на проф. д-р Ангел Симеонов, негов роднина от Поликраище. Същият е личен лекар на Г. Димитров и се ползва с широка известност и уважение в медицинските среди. Това изиграва решаваща роля и чувайки името на професора, лекарите се заемат да го лекуват.

На 27 октомври 1954 г. постъпва в редовете на Българската народна армия в София. Качествата му са забелязани от командването и е изпратен в Школата за запасни офицери в Плевен. Завършва я с отличие през 1955 г. и за заслугите си е произведен в офицерски чин. Като човек твърде ерудиран, образован, с голямо обаяние и обичан от войниците, е избран за секретар на организацията на ДСНМ най-напред в Плевен, а след това и в поделението на четвърти километър в София, където е приведен да служи след завършване на Школата. В Плевен организира литературни четения, на които представя свои творби. Печата стихове в различни издания. Заради литературните си способности е привлечен за редактор на армейския вестник „Дими-

тровски войн”. Много високо е оценен от командира на полка – бивш партизанин, родом от с. Горица, Поповско. Ползва се с пълното му доверие и му е предоставено да отговаря за архива. Той получава цялата кореспонденция и воденето ѝ е лична негова отговорност. Като секретар на ДСНМ има достъп до досиетата на военнослужащите, включително и до своето. Лично получава собствената си характеристика, изпратена от Поликраище, в която е обрисувана най-отрицателно. Прочитайки я, той я дава на командира си и му казва: „Другарю командир, при такава характеристика, ако написаното в нея е вярно, аз нямам право да заемам тази служба.” Командирът само я взема и без да я чете я скъсва и хвърля в кошчето за боклук. След това се обръща към него: „Кольо, сядай и си карай работата. Тези мръсници няма да се свършат.”

Поканен е да остане в армията като офицер на служба в София и веднага му е осигурено жилище. Той обаче отказва, защото желае да замине да работи като учител. На 30 август 1956 г. е назначен за директор на Основното училище в с.

Гарван, Силистренско, Добруджа, където е до 31 август 1959 г.

Тук, в наскоро освободените български земи от Румънско, развива богата и разнообразна дейност. Модернизира училището. Заедно с учителския колектив и обществеността на селото построяват съвременна физкултурна площадка в двора му. Ученици и родители са амбицирани и всячески съдействат за издигане на селото и подобряване на живота в него. Директорът и учителите, които в по-голямата си част са от вътрешността на страната, са приети от местните жители като специални пратеници от „СТАРА БЪЛГАРИЯ” – така я наричат, и се ползват с изключителната им любов и уважение. Хората са страшно горди и щастливи, че имат директор и учители: „Чак от СТАРА БЪЛГАРИЯ”, тъй като Южна Добруджа е възвърната твърде наскоро – през септември 1940 г., и споменът за румънската окупация е още жив. Чуждата власт е пресичала всякакви опити за съпротива и национална изява. Показател за жестокостта ѝ например е обстоятелството, че един от дейците на Вътрешната

Трифонка Попниколова
Личен архив.

Снимка 1. Никола Попниколов (на втория ред пети отляво надясно) – делегат на Шестия конгрес на Отечествения фронт (15 – 17 май 1967 г.), гр. София (Личен архив).

Снимка 2. Награждаване на директора Никола Попниколов при откриването на спортния комплекс в двора на НОУ „Кирил и Методий”, с. Поликраище на 23 май 1972 г. от представител на ОС на БСФС (Личен архив).

Добруджанска Революционна Организация (ВДРО), от с. Гарван, която се е борела за Освобождение на Добруджа и за присъединяването ѝ към родината, е изгорен жив от румънците. Българските учители коренно се различават от завоевателите, които са се возели с файтони, държали се надменно и не са общували с населението. Поведението на нашествениците е било особено високомерно. Съвсем по друг начин се отнасят българските и най-вече директорът. Те се стремят с всички възможни средства да помагат на хората, включително и на нивите в полската работа, което за румънските е било немислимо. Ето защо в Гарван не минава тържество, общоселско или семейно, без да бъде поканен директорът.

Двадесет години след напускане на селото е организирана екскурзия на учениците от Поликрайще по Дунава и Черноморието. Определено е маршрутят да мине и през с. Гарван. Посрещането е невероятно. За случая ученици, които е учил, нарочно са си дошли от други места. Родители и бивши ученици излизат от домовете си, носейки в шайги ягоди и череша (това се случва в края на май) и букети цветя, за да ги подарят на директора си. Те правят шпалир при преминаването му. Докато е в Добруджа, му се предлага да остане в Силистра, но той отказва и желае да се върне в родното си село, което обича и иска да работи за него.

През 1958 г. почива директорът на училището в Поликрайще Георги Коларов. Никола Попниколов е поканен да заеме мястото му, което е голямо признание за неговите качества. Но той не се съгласява, тъй като Г. Коларов е бил негов директор, когото много уважава и цени, и не иска да се възползва от нещастията на семейството му, за да прави кариера. За директор е назначен Атанас Караилюев, който след една година се пенсионира. Н. Попниколов отново е поканен за директор в Поликрайще и този път той вече приема.

На този отговорен пост е от 1 септември 1959 г. Предприема мащабна строителна програма, чиято цел е създаване на необходимите съвременни условия за обучение. Променя изцяло облика на училището, като при това проявява решителност и лично поема много големи рискове. Обучението на учениците в Поликрайще се извършва в две начални училища и прогимназия. Още през 1961–1962 г. сменя дървените стълбища, водещи към втория етаж на прогимназията

с бетонни и ги облицова с мозайка. Това е твърде опасно, поради вероятността от срутване на част от сградата. Майсторите предупреждават директора за това, той обаче не спира строителството и в края на краищата всичко завършва успешно. Същата година прави радиоуредба. На 29 юни 1961 г. полага основите на работилница и физкультурен салон над нея. Завършва ги за две години и ползването им започва още през учебната 1963–1964 г. През 1966–1967 г. сменя цялата електрическа инсталация. Започва също подмяна на малките прозорчета на прогимназията, останали още от 1912 г., когато тя е издигната, с нови, широки, пропускащи свободно светлина в класните стаи. Под негово ръководство са сменени всички врати и те са поставени в нови, стабилни каси. Този ремонт завършва през 1967–1968 г. След това пристъпва към обновяване на втория етаж на сградата, на подовите в класните стаи и коридора, които подковава с паркет. Прави нова мазилка. Оборудва кабинети по физика, химия, биология, български език и литература, математика, музика и пеене. В прогимназията, а след това и в началните училища прокарва питейна вода и канализация, с умивални и вътрешни тоалетни. После приспособява помещения в приземния етаж на прогимназията за закусвалня. В двете начални училища организира полуинтернатно обучение. Във връзка с това тук оборудва по подходящ начин стаи за часовете по физическа култура и такива за приготвяне на храна за обяд, и други – за закуска на учениците. Монтира съоръжения за игра на децата. Едновременно с това прави модерни огради с готови елементи на трите училищни двора в селото. През 1972 г. построява спортен комплекс в двора на прогимназията, който е открит тържествено на 23 май с.г. За проявено изключително усърдие, Н. Попниколов е награден от Окръжния съвет на Българския съюз за физическа култура и спорт – В. Търново. От 15 юли до 1 ноември 1984 г. изгражда парноотоплителна инсталация в прогимназията. Директорът лично пътува многократно до Държавния планов комитет за осигуряване на средства, за подготовка на необходимите документи, до завод „Г. Кирков“ в София, където се изработва котелът, и до още други ведомства. Това е свързано с извънредно голям труд и нерви. Записаното от него в Летописната книга на училището разкрива огромните препятствия, които е преодолял: *„Много неверници в селото имаше, че парното няма да стане. Но парното стана, преборихме*

се с много трудности и на първи ноември 1984 г. парното заработи.” През целия период неотклонно обзавежда кабинетите с подходящи мебели, нови черни дъски, набавя технически средства: грамофони, магнетофони, диапроекторни апарати, аспектмати, киномашины, снабдява ги с уреди, помагала, препарати, реактиви и др.

Н. Попниколов възражда училището. Той създава образцова организация на учебния процес и успява да издигне равнището на образованието в селото до едно от най-добрите в страната. През учебната 1959–1960 г. е въведено осмокласно основно образование в Поликраище, което е от първостепенно значение за всички, желаещи да продължат да учат и за цялото население. Същата учебна година е организирано и вечерно обучение за тези, които нямат завършен седми клас. То се води в прогимназията вечер от 19 до 24 часа, като за този извънреден труд не се заплащат нито на учителите, нито на директора. Стотици жители на Поликраище получават по този начин основно образование, в резултат на което придобиват нови професии: шофьори, трактористи, комбайнери и квалифицирани работници, подобро заплащане на своя труд и подобряват жизненото равнище на семействата си.

Създадените условия водят до повишаване на успеха както на отделните класове и учебни предмети, така и за цялото училище. От добър 4,36 при поемане на поста през 1959–1960 г., на следващата той става мн. добър 4,72 и се запазва около посочената цифра до 1976–1977, когато вече е мн. добър 5,06. Най-изявилите се са награждавани с художествена литература. Няма ученик, който да не пази наградите си в личната си библиотека като скъп спомен от онова щастливо време. Отличените за различни постижения са много. В края на всяка учебна година се раздават от 50 до 100 книги. Няма отпаднали ученици, а оставащите да повтарят същия клас са изключение. Почти всички възпитаници завършват средно образование, а значителен брой – и висше. Броят на учениците през разглеждания период е възлизал на 315, 305, 256, 222, 219 души. Постъпилите в по-горна степен превъзхождат връстниците си от В. Търново, Г. Оряховица, Свищов, Русе, Габрово, Варна, Пловдив и София. Заминалите с оценка мн. добър 5 в гимназиите получават там отличен. Особено задълбочени са знанията им по български език. Това се дължи

на постоянната подготовка на учителите и учениците за всеки учебен час и на високостепенността на директора към целия колектив за работата му. В училището цари ред и дисциплина, строго се спазва разписанието и дневният режим. Повече от 300 души завършват висше образование. Сред тях има 2 професори, 2 доценти, 7 асистенти, 5 доктори на науките, 43 учители, 38 лекари, 82 икономисти, 73 инженери, 3 архитекти, 6 музиканти, 8 юристи, 19 аргономи, 9 абсолвенти на спортни академии, 1 артист и 1 художник.

През 1960–1961 г. директорът създава ученически хор и води подготовката му. Организиран са извънкласни форми: спортни секции, танцова трупа, кръжоци по математика и физика. Особено внимание е отделено на обогатяването на библиотечния фонд. Направено е опитно поле за обучение по предмета „Основи на селското стопанство”. Създадени са кръжоци по тракторно дело и кинолюбителство. Започва репетициите си театрален състав. От 1966–1967 г. действат кръжоци по художествено слово, фотолубителство, работа с природни материали и филателия, а покъсно – такъв по шев и кройка, и състав от устни хармонички. В началните училища работят хорове и танцови състави. Освен това по инициатива на директора от най-добрите в музикално отношение ученици е сформирана фанфарна музика, която отначало се ръководи от него. Повече от 20 години тя е гордост за училището и за селото и на всеки училищен и общоселски празник води ученическия строй.

Измежду всички състави се отличават театралният и кръжоците по художествено слово и математика, чиито участници печелят многократно районни и окръжни първенства. Създадените условия допринасят и за развитието на спорта в селото. Секциите по гимнастика и баскетбол заемат призови места на районни, окръжни и национални състезания. Неведнъж те донасят купи и медали. През 1972 г. на новопостроения спортен комплекс се провежда Републиканското селско първенство по баскетбол за ученици. Представителките на училището завоюват първо място в страната. Сред най-добрите са и момчетата. Поставената основа позволява изявите да продължат и в по-горните степени. Завършилите се класират начело на многобройни местни, окръжни и национални олимпиади и състезания по математика, физика, руски език, биология, български език, гимнастика, лека атлетика и баскет-

бол. Възхищение заслужават постиженията на: Николинка Кьосева, Маринка Касакова, Георги Николов, Емил Нацкин, Кръстинка Бяливанова, Марияна Николова и др.

До учебната 1970–1971 г. Н. Попниколов е директор само на Основно училище „Св. св. Кирил и Методий“. През нея началните училища и прогимназията в Поликраище и тези в селата: Янтра, Крушето, Първомайци 1 и 2, Правда и Гара Горна Оряховица са обединени и той е назначен за техен средищен директор. Положителният му опит е пренесен и в другите селища и допринася за издигане равнището на образованието и в тях. Активно се осъществява обмяна на опит чрез изнасяне на открити уроци по линията на методическите обединения. Наред с административната, учебната и преподавателската си дейност, допълнително натоварване за него е и изискването да подготвя и представя многобройни отчетни доклади за дейността на училищата пред обществено-политическите организации както в селото, така и в общината и в окръга.

Стегната организация на работа е нарушена от природното бедствие – земетресението от 4 март 1977 г. В Поликраище силно е засегната сградата на прогимназията. Пострадали са също политехническата работилница и физкултурният салон. Ръководителите на училището и селото вземат незабавни мерки обучението да продължи. Само за два месеца повредите са отстранени и учебните занятия са възстановени.

Благодарение на голямото си влияние, личните си приятелства и контакти с директорите на училища, Н. Попниколов успява да помогне стотици младежи от селото да се запишат да учат там, където желаят – в полувисши, средни и професионални учебни заведения в Русе, В. Търново, Г. Оряховица, Ляковец, Котел, Стражица, Камен, Карайсен и др., да ги подкрепи те да получат желаното образование и път в живота. Той разкрива таланти на младежи и ги поощрява да постъпят на подходящо за призванието им място. Неговите усилия са оценени като на 24 май 1987 г. е награден от Общинският съвет за духовно развитие – Г. Оряховица за постигнати високи резултати в учебно-възпитателната работа.

Около 20 години Н. Попниколов е председател на Селския комитет на Отечествения фронт (ОФ) и общински съветник в Поликраище, а по-късно – и в Г. Оряховица. В качеството си на такъв се застъпва за крайно нуждаещи се жители на селото и издейства да им бъде отпусната парична по-

мощ от съвета. От 1960 г. под негово ръководство организацията в Поликраище развива активна културно-масовополитическа и просветна дейност. Селото е разделено на 17 нивови организации, които се ръководят от Селския комитет на ОФ. Възстановяват се старинни обичаи: „Сватба“, „Годявка“, „Заговезни“, „Лазаруване“, „Раждане на нивата по жътва“, „Изпращане на гурбет“ и се провеждат прегледи на художествената самодейност, в които участват стотици жители на селото. Представянето им в салона на читалището събира хиляди зрители. Постановките: „Изпращане на гурбет“ и „Сватба“ печелят награди на общински и окръжни и са класирани за републикански прегледи.

За безкористната си работа и постигнатите успехи Никола Попниколов получава най-високата награда на Националния съвет (НС) на ОФ – Златен медал. Избран е за делегат на Шестия му конгрес, проведен от 15 до 17 май 1967 г. в София. На 14 юли 1967 г. по случай 25-годишнината на ОФ, НС го награждава с Грамота за дългогодишна активна отечественофронтowska дейност. В чест на 25-тата годишнина от социалистическата революция в България на 1 септември 1969 г. получава Паспорт на победата за постигнати високи успехи. Освен това на 9 септември 1974 г. е удостоен с Почетните сребърна и златна значки на НС на ОФ. За цялостната си работа в организацията е отличен и с екскурзия до СССР, а по случай 100 години от Априлското въстание – с медал.

Гордост за Никола Попниколов са хилядите му ученици като между тях най-изтъкнатите са: проф. д-р Манол Петков Млеченков, проф. д-р Георги Николов Георгиев, проф. д-р Казимир Попконстантинов (от с. Гарван), доц. д-р Живко Трифонов Карапенчев, доц. д-р Марина Христова Николова, гл. ас. д-р Янка Тенева Тянкова, гл. ас. д-р Маринела Николова Агаларева, д-р Марияна Николова Георгиева, гл. ас. Магдалена Димитрова Ганчева, ас. Емилия Димитрова Ганчева, гл. ас. Анита Тодоранова, д-р Стефка Милкова Тодоранова, д-р Дора Наполеонова Закова, д-р Валентин Василев Точков, д-р Георги Живков Коларов, д-р Албена Йорданова Банкова, магистър-фармацевт Емилия Наполеонова Закова, инж. Николинка Антонова Върбанова, инж. Емил Пенев Нацкин, инж. Иванчо Димитров Хаджипетков, инж. Йорданка Пенева Цветанова, инж. Йорданка Атанасова Георгиева, инж.-физик Харалампи Попгеоргиев, икономистите Анка Асенова Йорданова, Кръстинка Пенева Хаджипеткова,

Русанка Здравкова Досева, Спасимир Русев Петковски, Бояна Маринова Попхристова, учителите Цанко Николов Ганчев, Стефан Любенов Узунов, Елка Григорова Кушева, Николина Маринова Благоева, Еленка Маринова Попхристова, Людмила Георгиева Беливанова, Светлозара Георгиева Беливанова, художничката Емилия Джонгова, офицерът Живко Пуйчев, юристката Емилия Сомова, Минчо Джонгов, Иванка Каравасилева, Миланка Млеченкова и др.

Своя принос за забележителните постижения на образователното дело в Поликрайще дават и учителите: Веселин Цвятков Коларов, Георги Иванов Георгиев, Марин Димитров Тодоранов, Ангел Маринов, Иринка Стефанова Тодоранова, Стефка Кирилова Сомова, Никола Маринов Джонгов, Павлина Стефанова Дачева, Тодорка Маринова Касакова и Еленка Иванова, Кирил Делчев Колев, Иванка Илиева Ушева, Марийка Минчева Кузманова, Петър Цветанов Петров, Руси Здравков Петковски, Николинка Христова Игнатова, Трифонка Романова Попниколова, Георги Димитров Беливанов, Николинка Маринова Ганчева, Добри Димитров Ковачев, Наполеон Димитров Заков, Ангелина Младенова Николова, Живко Георгиев Коларов, Никола Петров Сомов, Маринка Русанова Беливанова, Пенка Григорова Кръстева и др.

ЛИТЕРАТУРА

В Поликрайще почетоха най-дългогодишния директор на местното училище”. // Официална електронна страница на Община Г. Оряховица, 16.10.2012.

Георгиев, Г. Никола Георгиев Попниколов – един от най-видните дейци на образованието във Велико-търновски окръг. // Електронен в-к Север. Бг, 16.10.2012.

Георгиев, Г. За една светла дияра в образователното дело (80 години от рождението на Никола Попниколов). // Учителско дело, № 36, 19 ноем. 2012, с. 7.

Книга за вписване на свидетелствата за завършване на основно образование при НОУ „Кирил и Методий”, с. Поликрайще, В. Търновски окръг, започната е с № 1 от 19.VI.1948–1949 уч. година, приключена през учебната 1983–1984 г. със свидетелство под № 1578 на 28. VI.1984 г. // Териториален архив – В. Търново, ф. 791.

Кушев, Йордан. Дейци на образованието от с. Поликрайще, Никола Георгиев Попниколов. // Село Поликрайще – пътища на духа. В. Търново, ПИК, 2011, с. 398–401.

Летописната книга на Народна прогимназия „Кирил и Методий”, с. Поликрайще, окръг В. Търновски, собствено ръчно водена от директора Никола Георгиев Попниколов от учебната 1959/60 до 1984/85 г. // Териториален архив – В. Търново, ф. 791.

Маринова, Б. Почетоха най-дългогодишния директор на училището в Поликрайще. // Б о р б а, 17 октомври 2012.

Милчева, Биляна. Отбелязаха 80 години от рождението на Никола Попниколов – най-дългогодишният директор на училището в Поликрайще. // С е д м и ц а т а (Г. Оряховица), VI, № 42, 19–25 окт. 2012, стр. 6.

Попниколова, Тр. Романова, Г. Н. Георгиев, М. Н. Георгиева-Гроссе. 80 години от рождението на педагога Никола Георгиев Попниколов. // П е д а г о г и ч е с к и алманах Търново (под печат).

Протоколна книга на ОУ „Кирил и Методий” с. Поликрайще, Великотърновско. Започната на 1.VI.1960 г. Приключена на 7.IX.1962 г. // Териториален архив – В. Търново, ф. 791, оп. 2, а. е. 1.

Протоколна книга на ОУ „Кирил и Методий” с. Поликрайще, Великотърновско. Започната на 8. IX. 1962 г. Приключена на 20.III.1967 г. // Териториален архив Велико Търново, ф. 791, оп. 2, а. е. 2.

STROKES FROM THE LIFE AND ACTIVITY OF NIKOLA GEORGIEV POPNIKOLOV – THE DIRECTOR OF THE SCHOOL IN POLIKRAISHTE

Popnikolova, Tr. R.; Georgiev, G. N., Georgieva-Grosse, M. N.
Summary

The key points from the life and activity of Nikola Georgiev Popnikolov – the director of longest standing (1959-1987) of the school “St. St. Cyril and Methodius” in Polikraishte, district Veliko Tirnovo for the whole history of its existence, are outlined. His erudition, ambition, energy, broad thinking, gift for administrative work and incredible efforts allowed him for the period of his leadership to bring to renaissance the education in the village and to raise its level to one of the best in the country. Undertaking a building programme of a vast scale to create contemporary conditions for teaching, he changed entirely the appearance of the school. He left an indelible trace in the history of Polikraishte and has a decisive contribution for the success of thousands of its inhabitants. His work is colossal and there is nothing with which it could be measured or evaluated.